

10. Kaupunginarkisto

Henkilökunta. V:n 1964 aikana ei kaupunginarkiston henkilökunnassa tapahtunut merkittäviä muutoksia. Kaupunginarkistonhoitajana toimi edelleen fil.maist. Veikko Mattila, arkistonhoitajina fil.tri Sylvi Möller, fil.kand. Orvo Pyykkö ja fil.maist. Sirkka Impola, toimistonhoitajana nti Aino Soura, arkistojärjestäjinä rvat Toini Lipponen ja Tuula Saksa sekä vahtimestarina hra Eino Parkkali. Tilapäisenä arkistojärjestäjänä oli edelleen rva Aili Taskula. Pätevän hakijan puutteessa jatkuvasti avoinna olevan amanuenssin viran vt. hoitajana toimi 1.1.—31.12. toimistonhoitaja Soura. Tilapäisinä arkistojärjestäjinä toimivat 1.2.—31.12. koko- tai puolipäivätyössä fil.maist. Erik v. Herten ja yo Urpo Haimi.

Lisäpätevyuden hankkimiseksi omien virastojensa arkistojen hoitajina olivat kaupunginarkistossa harjoittelutehtävissä kiinteistöviraston kansliaosaston arkistojärjestäjä Hilikka Virtanen ja huoltoviraston arkistojärjestäjä Eeva Hytönen sekä kaasulaitoksen toim.apul. Brita Sundberg ja vesilaitoksen toim.apul. Ritva Uusitalo.

Arkistonhoitajat Impola ja Pyykkö osallistuivat kaupunginhallituksen myöntämän apurahan turvin Linköpingissä 3.—6.2.1964 pidettyihin Näringslivets arkivråd-järjestön toimeenpanemiin arkistokursseihin ja arkistonhoitaja Pyykkö 9.8. Bergenissä pidettyihin pohjoismaisiin arkistopäiviin.

Toimisto- ja arkistotilat. Toimintatilat sijaitsivat edelleen taloissa Runebergink. 10, Jääkärink. 8, Mäkelänk. 107 ja Väinämöisenk. 27.

Toiminta kunnallisena keskusarkistoviranomaisena

Esityksiä tehtiin kaupunginhallitukselle mm. seuraavista asioista: avoinna olevan amanuenssin viran hoitamisesta, arkistonhoitajien Impolan ja Pyykön osallistumisesta Näringslivets arkivråd-järjestön Linköpingissä toimeenpanemiin arkistokursseihin, lisämäärärahan saamisesta tp. arkistojärjestäjän palkkaamiseksi kaupunginarkistoon; järjestely- ja hankintatoimistolle sekä sosiaalivirastotalon rakennustoimikunnalle eräistä sosiaalivirastotaloa koskevista asioista ja taloussuunnittelutoimikunnalle v. 1966—75 taloussuunnitelmaksi kaupunginarkiston osalta.

Lausuntoja annettiin mm. palkkalautakunnan toimistolle kesätyöajan lyhentämisestä ja vapaasta kesälauantaista; koulutustoimikunnalle toimistokoulun oppilaiden sijoittamisesta kaupunginarkistoon; virkasääntökomitealle varsinaisen lomakau-

den pidentämisestä; kaupungintalotoimikunnalle kaupungintalokorttelin ensimmäiseen saneerausvaiheeseen liittyvistä arkistotiloista.

Virastojen ja laitosten arkistonhoitoon kohdistuva valvonta. Arkistoneuvontaa suoritettiin toimintavuoden aikana etupäässä niissä virastoissa ja laitoksissa, joissa järjestelytyöt oli jo aikaisemmin pantu alulle. Arkistotarkastuksia suoritettiin sairaalavirastossa, Marian, Auroran, Kivelän, Malmin, Hesperian, Nikkilän ja Laakson sairaaloissa sekä psykiatrisessa huoltotoimistossa ja tuberkuloositoimistossa; samoin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan, huoltolautakunnan, terveydenhoitoviraston, lastensuojeluviraston, lastentarhain kanslian, Hakaniemen lastentarhan ja -seimen arkistoissa sekä painatus- ja hankintatoimiston, rahatoimiston, kaupunginkanslian ja holhouslautakunnan arkistossa, jossa annettiin jatkuvaa arkiston järjestämisen ohjausta. — Arkiston järjestämiskaavat laadittiin sairaalaviraston talousosaston ja asutuslautakunnan arkistoja varten. Ohjaustoimintaan liittyi läheisesti se opastus, jota käytännöllisten järjestelytehtävien muodossa annettiin kaupunginarkistoon määrätuille, eri virastojen ja laitosten aikaisemmin mainituille arkistojärjestäjille ja toimistoapulaisille, samoin kuin ne arkistonhoitoa ja pääkaupungin historiaa koskevat luennot, jotka kaupunginarkiston arkistonhoitaja Impola piti toimistoteknisillä ja kunnallishallinnon kursseilla sekä toimistokoulussa.

Toiminta asiakirjavarikkona ja tutkimuslaitoksena

Asiakirjasiirot ja arkiston kasvu. Edessäolevaa muuttoa sosiaalivirastotaloon silmällä pitäen on kaupunginarkisto pyrkinyt supistamaan vastaanotettavat asiakirjat mahdollisimman vähiin välttääkseen kaksinkertaisesta siirrosta aiheutuvia kuluja. Seuraavilta virastoilta ja laitoksilta on kuitenkin vastaanotettu asiakirjoja: kaupunginhallitus, ammattioppilaslautakunta, asutuslautakunta, kiinteistöviraston tonttiosasto, kiinteistöviraston kaupunkimittaosasto, teollisuuslaitosten lautakunta, tilastotoimisto, kaupunginteatterin suunnittelutoimikunta, työtupakomitea, sairaalavirasto, Kivelän, Malmin ja Hesperian sairaalat, Marian sairaalan kirurginen osasto, suomenkielisten kansakoulujen kanslia, Herttoniemen, Kaarelan, Kylänevan, Lauttasaaren, Malmin, Metsolan, Munkkiniemen, Oulunkylän, Pakilan, Pajalahden, Pitäjänmäen, Puistolän, Pukinmäen, Tapanilan ja Malmin pohjoinen kansakoulu (arkistot v. 1945 vanhemmalta ajalta).

Maist. Helli Suominen lahjoitti jäljennöksen veroviraston arkistoluettelosta vuosilta 1907—64.

Kiinteistöviraston kaupunkimittaosasto talletti kaupunginarkistoon 28 rullaa mikrofilmejä. Asiakirjojen valokuvausmäärärahoilla käsiteltiin kaupunginarkiston hallussa oleva mikrofilmikokoelma perma-kestokäsittelyllä sekä jatkettiin kaupunginvaltuuston pöytäkirjain mikrofilmausta vuosien 1906—07 osilta.

Uutta asiakirja-aineistoa kertyi vuoden kuluessa kaupunginarkistoon n. 65 hyllymetriä.

Sisäiseen toimintaan kuuluvat asiat. Virastoilta ja laitoksilta vastaanotettujen asiakirjaryhmien luovutusluettelot tarkastettiin ja asiakirjat sijoitettiin paikoilleen. Asiakirjain kunnostamista ja uudelleenkansiointia jatkettiin edelleen varsin suuressa mitassa.

Seuraavien virastojen, laitosten sekä viranomaisten kaupunginarkistossa olevat arkistot järjestettiin kokonaan: Malmin kunnallissairaala; Työ- ja vaivaistalon sairaala ja mielisairaala; Reijolan lisäsairaala; XV Olympia Helsinki 1952 yhdistyksen viidentoista eri toimikunnan, osaston, toimiston ja jaoston arkistot; Helsingin kaupungin kansanhuoltolautakunnan sekä kansanhuoltotoimiston kymmenen eri osaston, toimiston tai kanslian arkistot; Malmin ja Munkkiniemen ostokorttikansliat; Huopalahden ja Malmin kansanhuoltolautakunnat; Helsingin kaupungin polttoainetoimikunta; Halkourakkatoimikunta; Helsingin liikennepiirin liikennetoimisto; Helsingin kansanhuoltopiirin moottoriajoneuvotoimisto sekä moottoriajoneuvojen käyttölupa-toimikunta. Kertomusvuonna suoritettiin lisäksi kaupunginvaltuuston ja rahatoimiston arkistojen sitomattomien asiakirjaliitteiden paikoilleen panoa sekä järjestettiin ja selvitettiin prof. Ragnar Rosénin paperit Helsinkiä koskevalta osalta. Alli Nissisen valmistavan koulun arkisto järjestettiin ja luetteloiitiin, samoin C. G. Ehrströmin arkisto. Edelleen suoritettiin lastensuojeluviraston arkiston seulonta, Oulunkylän kunnan arkiston seulonta ja uudelleenjärjestäminen, Marjaniemen huvilayhdyskunnan arkiston järjestäminen sekä kaupunginhallituksen asiamiestoimiston vanhemman arkiston seulonta ja ryhmittely. — Seulottujen asiakirjojen kokonaisuus määrä v. 1964 oli n. 50 hyllymetriä.

Käsikirjasto sai kertomusvuonna huomattavan suuren ja arvokkaan lisän, kun edesmenneen ent. kaupunginarkistonhoitajan, prof. Ragnar Rosénin lapset, maist. Gunnar Rosén ja rva Leila Tarkiainen isänsä toivomuksen mukaisesti lahjoittivat kaupunginarkistolle n. 25 hyllymetriä tieteellistä kirjallisuutta, jonka inventointi ja kortitus pantiin alulle. — Painotuotteita lahjoittivat lisäksi Stockholms stadsarkiv (Tukholma); fil.tri Per Schybergson; valtionarkisto; fil.tri Gunvor Kerkkonen; Rigsarkivet (Kööpenhamina); Liikearkistoyhdistys; Suomen kirkkohistoriallinen seura; maist. Helmi Helminen-Nordberg; leht. Matti J. Castrén; fil.tri Sylvi Möller; Suomen sukututkimusseura; Svenska stadsförbundet; Stockholms stadskollegium (Tukholma). — Käsikirjasto kasvoi kokonaisuudessaan 1 435 niteellä.

Kirjeenvaihto ja arkiston käyttö. Saapuneita kirjeitä merkittiin diaariin 224 (ed. v. 204) ja lähetettyjä 95 (90). Jäljennöksiä, todistuksia ja kirjallisia selvityksiä annettiin 51 (43). Tutkijain käyntejä ja tiedusteluja merkittiin Runeberginkadun 10:ssä, Väinämöisenkadun 27:ssä ja Mäkelänkadun 107:ssä yhteensä 740 (325) sekä Jääkärinkadun 8:ssa 266 (254).

Virastoille annettiin lainaksi yhteensä 970 (161) asiakirjaa. Jääkärinkadun arkistovarikossa olevasta sairaalain keskusarkistosta lainattiin lisäksi sairaaloihin 4 239 (4 236) asiakirjaa.

Tulot ja menot. Kaupunginarkiston ainoat tulot, annetuista todistuksista ym. perittävät lunastusmaksut, nousivat kertomusvuonna 41 mk:aan (28.50 mk) sekä menot, tilityserät mukaan luettuina, 254 437 mk:aan (226 780 mk).